Doctrinair, wereldvreemd en geen kiezersmandaat: logisch dat 'Uschi' bij Trump niet in de smaak valt

Posted on 8 mei 2025 by Derk Jan Eppink

Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, heeft in de EU veel macht naar zich toegetrokken, maar het Witte Huis houdt haar voorlopig buiten de deur. Ursula, 'Uschi' voor intimi, heeft de Italiaanse premier Giorgia Meloni nodig voor een ontvangst in Washington. De Italianen zorgden ervoor dat Von der Leyen, op de uitvaart van de paus, 'toevallig' president Trump tegen het lijf liep – in een smeekbede voor een invitatie. Nogal triest voor de vrouw aan de top van de Brusselse machtspiramide.

Von der Leyen leeft in Brussel in zelfgekozen isolement. Ze is de eerste Commissievoorzitter die woont in de topverdieping van het Berlaymont, hoofdkantoor van de Europese Commissie. Op die dertiende etage is haar kantoor. Ze heeft ernaast een appartementje laten inrichten als privévertrek. Op dezelfde verdieping is ook de vergaderzaal van de Commissie, en het restaurant voor ontbijt en lunch. Sommigen noemen dit 'Spartaans', maar in feite heeft Von der Leyen zich

'*eingebunkert*'.

Vreemdeling in Europa

Via een speciale lift komt zij in de garage met haar dienstauto en chauffeur. Tijdens ritjes naar het Europees Parlement kan ze Brussel, waar ze in 1958 werd geboren, zien door geblindeerde ramen. Niemand kan haar zien. De snelle teloorgang van Brussel ontgaat haar – de Brusselse gemeente Sint-Joost-ten-Node is geïslamiseerd en de armste gemeente van België. De burgemeester, Emir Kir, is een notoire ontkenner van de Armeense genocide. Wie zes jaar zo leeft, is '*out of touch*'. Koningin aan de top, hofhouding met jaknikkers maar vreemdeling in Europa.

In 2019 werd ze tot Commissievoorzitter gekozen met een minieme meerderheid van negen stemmen. Van origine hanteerde de Commissie een collegiaal bestuur. De voorzitter zocht consensus. De één deed dat wat meer '*top down*' zoals Jacques Delors, de ander concludeerde na open debat, zoals Romano Prodi. De uitbreiding van het aantal lidstaten veranderde de chemie. Manuel Barroso baasde rond als bedrijfsleider. De Luxemburger Jean-Claude Juncker was, na zijn alcoholische versnapering nogal vroeg op de dag, nogal eens het spoor bijster. Zijn kabinetschef Martin Selmayr zwaaide de plak.

De protestante Ursula Albrecht (haar meisjesnaam) gooide het roer om. Ze construeerde een machtspiramide met zichzelf aan de top, bijgestaan door kabinetschef Björn Seibert, haar voormalige medewerker planning op het Duitse ministerie van Defensie. Ursula voelt zich 'beroepen', alsof ze door God is aangesteld.

Haar vader Ernst Albrecht behoorde in 1958 tot de eerste ambtenaren van de Europese Commissie en schopte het tot directeur-generaal Mededinging. Van 1976 tot 1990 werd hij als minister-president van de Duitse deelstaat Nedersaksen zeer gerespecteerd. In 1986 trouwde Ursula Albrecht met Heiko von der Leyen, telg uit een adellijk geslacht in de Moezelstreek. Met die klinkende naam ging ze zelf de politiek in. Ze werd uiteindelijk minister van Defensie in de regering Merkel. De Bundeswehr zakte onder haar regie tot een '*all time low*'.

In haar huidige tweede voorzittersperiode staat Von der Leyen onaantastbaar aan de top. De commissiestructuur is dermate versnipperd dat georganiseerde kritiek amper mogelijk is. De informatiekanalen zijn op basis van '*need to know*', in het

beste geval. Von der Leyen vergaarde institutionele macht, maar mist visie, inzicht en uitzicht.

Tijdens een vergadering van haar Europese Volkspartij (EVP) op 30 april in Valencia sprak ze alsof het een *feel good*-sessie' was. Ze prees de Spaanse burgers voor de 'kalmte in het donker' tijdens de 'ongeëvenaarde stroomuitval'. De regering van de socialistische premier Pedro Sánchez pronkte met een elektriciteitsnet voor '100 procent hernieuwbaar'. Spanje als gidsland. Daarop volgde een *black-out*. De échte oorzaak ervan is het klimaatbeleid van de Europese Unie. Maar de waarheid benoemen, is ketterij.

Dolly en de wolf

Haar toespraken klinken als sprookjes, vol platitudes, doorgaans eindigend in de drietalige geloofsbelijdenis: '*Long Live Europe, Es lebe Europa, Vive l'Europe'*. Von der Leyen is overtuigd Europees federalist, denkende dat elk EU-fonds met historische wetmatigheid leidt tot de Europese Staat. Doctrinair denken doordesemt de Duitse politiek. DDR-leider Erich Honecker zei op 14 augustus 1989, drie maanden voor de val van de Muur: '*Den Sozialismus in seinem Lauf hält weder Ochs noch Esel auf*'.

In de Commissie grijpt Von der Leyen rechtstreeks in, zeker als het haarzelf betreft. In Nedersaksen, waar de familie resideert, klaagden boeren tevergeefs over de wolvenplaag. Vee werd doodgebeten door wolven die in Europa 'beschermende status' genieten. Tot een wolf Dolly doodbeet, het dertig jaar oude lievelingspaard van Von der Leyen. Zij eiste wraak. Von der Leyen zette Commissie-ambtenaren aan het werk om de beschermende status van de wolf te verlagen. Manfred Weber, voorzitter van de EVP-fractie in het Europees Parlement, kreeg van de machtige Commissievoorzitster te horen mee te werken aan een verlaagde bescherming. Jagers In Nedersaksen trokken erop uit om de 'moordenaar van Dolly' te liquideren. Dat lukte echter niet tijdens het jachtseizoen. De boze wolf ontsnapte.

Het isolement van Von der Leyen wreekt zich vooral in de relatie met de Trump-regering. Tijdens haar toespraak in Valencia zei ze: '*Global markets are now shaken by the unpredictable tariff policy of the US administration. US tariffs on the rest of the world are at their highest in a century.*' In werkelijkheid zijn EU-tarieven op Amerikaanse producten het dubbele van Amerikaanse tarieven op producten uit de EU. Haar woorden zullen een uitnodiging uit Amerika niet versnellen.

Het zit dieper. Amerikaanse conservatieven nemen alleen leiders serieus die 'door het volk' zijn gekozen. Von der Leyen is aangesteld door EU-regeringsleiders en de Franse president; niet door Europese kiezers. Voor Trump is de EU een regionale organisatie zoals de Organisatie van Amerikaanse Staten (OAS) en de Afrikaanse Unie (AU). In die protocollaire volgorde is Von der Leyen een 'hoge ambtenaar'. Voor haar is dat majesteitsschennis.

Juiste geloofsbrieven

Daarentegen heeft Meloni de juiste geloofsbrieven: gekozen door '*il popolo'* en conservatief. Ze is in alle opzichten het tegendeel van Von der Leyen: geboren en opgegroeid in de Romeinse volkswijk Garbatella. Moeder uit Sicilië; vader uit Sardinië. Vader ging ervan door met een andere vrouw. Giorgia trad als 15-jarige toe tot de jeugdafdeling van de Movimento Sociale Italiano (MSI), een organisatie met wortels in het Italiaanse fascisme. Wat Von der Leyen in haar schoot kreeg geworpen, moest Meloni stapsgewijs bevechten. Na een gang door rechtse partijen richtte ze uiteindelijk haar eigen partij op: Fratelli d'Italia (FdI) oftewel 'Broeders van Italië', de eerste woorden van het Italiaanse volkslied. In Rome heb ik eens een manifestatie van Fratelli meegemaakt. Het was overduidelijk: 'la Sorella' (zus) was de absolute baas van de Fratelli.

Meloni helpt Von der Leyen inzake Trump. Haar oliemannetje is de Italiaanse minister van buitenlandse zaken Antonio Tajani (71), die 22 jaar in het Europees Parlement zat en acht jaar lid was van de Europese Commissie. Tajani, een aimabele en gewiekste figuur, kent in Rome en Brussel – om het op z'n Vlaams te zeggen – 'God en klein Pierke'. Het was een klein kunstje Von der Leyen 'toevallig' bij Trump te krijgen.

Is Meloni de 'luchtbrug' voor Von der Leyen uit liefdadigheid? Nee, economisch gaat het Italië goed mede dankzij de ruim 200 miljard euro uit het coronaherstelfonds. Het geld stroomde binnen. Meloni's rechterhand, de sympathieke Raffaele Fitto uit Apulië (de hak van Italië), werd Europees Commissaris, bevoegd voor regionaal beleid en besteding van gelden uit EU-Fondsen, zoals het coronaherstelfonds. Ook voor Meloni geldt: '*Prima l'Italia'*.

Derk Jan Eppink *werkte als journalist in Nederland en België en als columnist in de Verenigde Staten. Hij was politiek adviseur van Europees commissaris Frits Bolkestein, was lid van het Europees Parlement en van de Tweede Kamer en is*

auteur van Rechtsomkeert (2024).

***Wynia's Week** verschijnt drie keer per week, **156 keer per jaar**, met even onafhankelijke als broodnodige artikelen en columns, video's en podcasts. De groei en bloei van Wynia's Week is te danken aan de donateurs. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk **HIER**. Hartelijk dank!*